

ZARZĄDZENIE NR 26/2018

**Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie
z dnia 31 grudnia 2018 r.**

**w sprawie wprowadzenia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy
Sianów na lata 2019 - 2021**

Na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2017 poz. 882 t.j.) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2017 poz. 1769 t.j.), zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019 - 2021, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 02.01.2019r.

ZASTĘPCA KIEROWNIKA

mgr Elżbieta Altyn

Załącznik nr 1 do zarządzenie nr 26/2018
Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Sianowie
z dnia 31 grudnia 2018 r.

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY SIANÓW NA LATA 2019 – 2021

SIANÓW 2018

SPIS TREŚCI:

Wstęp	str. 3
Informacje ogólne	str. 3
Diagnoza ochrony zdrowia psychicznego w Gminie Sianów	str. 4
Cel główny Programu.....	str. 6
Cele szczegółowe Programu	str. 6
Odbiorcy Programu	str. 7
Realizacja Programu	str. 7
Prognozowane efekty	str. 8
Podmioty świadczące pomoc	str. 8
Źródła finansowania Programu	str. 8
Koordinacja Programu	str. 8
Monitoring i ewaluacja	str. 8
Podsumowanie	str. 9

Wstęp

Podstawą opracowania Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019-2022 jest:

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.(Dz. U. 2004 Nr 64 poz.593),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz.U. z 2017 r. poz.458);

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019-2021 oparty jest na zasadzie integracji działań, na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego. Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mają więc tym większe szanse powodzenia im więcej jednostek i grup społecznych w nim uczestniczy. Przyjmuje się, że współpraca w każdej dziedzinie wymaga inicjatyw, zrozumienia i wzajemnego zainteresowania. Dlatego też w działaniach na rzecz zdrowia psychicznego liczy się każdy mieszkaniec indywidualnie oraz grupowo, rodziny, pracownicy zakładów pracy i cała społeczność lokalna. Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od prowadzonego stylu życia mieszkańców oraz od świadomości w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

Celem głównym Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów jest promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz stygmatyzacji osób chorujących psychicznie.

Informacje ogólne

Światowa Organizacja Zdrowia WHO definiuje zdrowie psychiczne jako dobrostan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. Zdrowie psychiczne jest fundamentem dobrego samopoczucia i efektywnego funkcjonowania w społeczeństwie. W związku z powyższym należy zauważyć, że zdrowie psychiczne oznacza dużo więcej niż brak zaburzeń psychicznych (źródło: www.przeGLEpidemiol.pzh.gov.pl).

Ileokroć w programie jest mowa o:

- Gminie – należy przez to rozumieć Gminę Sianów;
- Programie – należy przez to rozumieć Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019 – 2021;

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019 – 2021 oparty jest na zasadzie interdyscyplinarności działań na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego. Podstawą Programu jest preambuła do ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego : (...) zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa (...). Głównym założeniem działań przyjętych do realizacji w ramach Programu jest umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia. Odbywać się to będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowania i zdrowego stylu życia, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i postaw zapobiegających ich powstawaniu, przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz zapewnienie dostępu do poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Diagnoza ochrony zdrowia psychicznego w Gminie Sianów

Gminę Sianów wg stanu na dzień 31.12.2018r. zamieszkuje **13448** osób (w tym 6373 to mieszkańcy miasta). Podstawowym zadaniem Ośrodka jest ograniczanie negatywnych skutków ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb najsłabszych grup społecznych tj. rodzin niepełnych, wielodzietnych, osób niepełnosprawnych i seniorów. Według Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie na dzień 31.12.2018r. zarejestrowano **506** bezrobotnych mieszkańców naszej gminy, z czego tylko 86 osób posiadało prawo do zasiłku. Z analizy danych statystycznych dla gminy Sianów wynika, że wskaźniki demograficzne od wielu lat utrzymują się na podobnym poziomie zarówno w wartościach ilościowych jak i jakościowych. Współczynnik kobiet przypadających na 100 mężczyzn pozostaje także na poziomie równowagi z niewielkimi wahnięciami, które nie zaburzają proporcji w strukturze społecznej. Porównując rok 2017 i 2018 na uwagę zasługuje utrzymująca się proporcja urodzeń w stosunku do zgonów. Niestety trudności w diagnozowaniu statystycznym od wielu lat obserwujemy w obszarach związanych z niepełnosprawnością. Wielość instytucji i organów rozstrzygających o kwalifikowaniu/zaliczaniu do osób niepełnosprawnych spowodowało, że brakuje jednej bazy danych dla całego kraju. Migracje ludności, różnorodność schorzeń i tworzonych podsystemów ewidencjonujących osoby

z niepełnosprawnościami są głównym powodem tych deficytów statystycznych. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. niemal 4,7 mln (dokładnie 4 697,0 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych w 2002 roku). Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet. Osoby niepełnosprawne biologicznie zostały zdefiniowane jako osoby odczuwające ograniczenia zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku. Rozróżniano 3 stopnie ograniczenia zdolności do wykonywania czynności podstawowych: całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną. We wszystkich tych przypadkach niemożność wykonywania ww. czynności musiała trwać lub przewidywano jej trwanie przez okres co najmniej 6 miesięcy. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że na terenie Gminy Sianów zamieszkuje blisko 1100 osób ze stwierdzonym stopniem niepełnosprawności. To blisko 8% całego sianowskiego społeczeństwa. Niestety dane te nie obrazują stopni niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki dla orzecznictwa do celów „nierentowych” lub „zdolny/ niezdolny do samodzielnej egzystencji dla ZUS, lub zdolny/niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym dla KRUS). Złożoność stopniowania i wielość organów i instytucji uprawnionych do określania poziomu/stopnia niepełnosprawności powoduje, że dostępne dane nie odzwierciedlają problematyki niepełnosprawności w konkretnych samorządach. W związku z powyższym na potrzeby przygotowania niniejszego Programu, przeprowadzono zarówno diagnozę środowiska lokalnego jak i analizę rodzajów pomocy skierowanej do osób niepełnosprawnych. Celem diagnozy było określenie liczby osób z niepełnosprawnościami (w tym osób z zaburzeniami psychicznymi), tak aby stworzyć obraz realnych potrzeb tej grupy odbiorców świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy.

Tabela nr 1

Zestawienie form pomocy skierowanych do osób z niepełnosprawnościami: świadczenia pieniężne, usługi, wsparcie placówek, programy;

Rodzaj świadczenia/usługi	2016	2017	2018
Zasiłek pielęgnacyjny	249	238	241
Świadczenie pielęgnacyjne	44	44	48
Zasiłek dla opiekuna	12	10	5
Specjalny zasiłek dla opiekuna	19	17	13
Praca socjalna			
Zasiłek stały	55	55	56
Zasiłek okresowy	26	30	19

Usługi opiekuńcze	7	4	14
Domy pomocy społecznej	14	17	17
Dzienny Dom Seniora	0	0	8
Środowiskowy Dom Samopomocy	33	33	35
Gminny Program Wspierania Osób Niepełnosprawnych	67	73	68

Źródło: opracowanie własne MGOPS Sianów

Cel główny Programu

Narodowy Program Zdrowia Psychicznego wyznacza kierunki dla Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019 – 2021. Działania prowadzone w Gminie mają na celu: promocję zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich marginalizacji i dyskryminacji.

Celem głównym Programu jest: promocja zdrowia psychicznego i zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej pomocy adekwatnej do ich potrzeb.

Cele szczegółowe Programu

Celami szczegółowymi Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019 – 2021 są:

1. W zakresie promowania zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:
 - upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
 - kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,
 - rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia zdrowia psychicznego,
 - poczucie bezpieczeństwa w życiu społecznym i rodzinnym.
2. W zakresie zapobiegania stygmatyzacji osób chorujących psychicznie:
 - pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.

Ramy dla Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2019-2022 stanowi Narodowy Program Zdrowia Psychicznego. Zadaniem tego Programu jest to, aby ochrona zdrowia psychicznego stała się czynnikiem integrującym wszystkie środowiska lokalne.

Odbiorcy Programu

Głównymi adresatami przedsięwzięć i inicjatyw zmierzających do poprawy stanu zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym są: wszyscy mieszkańcy Gminy i Miasta Sianów zagrożeni problemem zaburzeń psychicznych.

Realizacja Programu

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w gminie Sianów jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej oraz ambulatoryjnej. Źródłem finansowania są środki z Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenie zdrowotne.

Z budżetu Gminy Sianów finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej. Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach realizacji zadań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie odbywa się poprzez:

- poradnictwo specjalistyczne dla rodziców w szczególności obejmuje poradnictwo prawne, medyczne, psychologiczne i rodzinne,
- podejmowanie działań w celu upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- wspieranie rodzicielstwa,
- promowanie zdrowia psychicznego w szkołach,
- ułatwianie osobom z zaburzeniami psychicznymi aktywnego i pełnoprawnego udziału we wszystkich formach życia społecznego,
- współpraca z Zespołami Mobilnymi świadczącymi pracę w miejscu zamieszkania pacjenta,
- kierowanie do placówki wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną -Środowiskowego Domu Samopomocy „Szansa” w Sianowie,
- podejmowanie działań interwencyjnych w celu umieszczenia osób w szpitalu psychiatrycznym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym,
- podejmowanie działań w celu częściowego bądź całkowitego ubezwłasnowolnienia ustanowienie opiekuna prawnego,
- podejmowanie działań interwencyjnych w celu umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym bez jej zgody, w trybie nagłym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz ustawy o pomocy społecznej.

Prognozowane efekty

Realizacja Programu dzięki swojej wszechstronności przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

- podniesienie poziomu świadomości i wiedzy społeczności lokalnej o zdrowiu psychicznym,
- zmianę w postrzeganiu problemu zaburzeń psychicznych,
- przeciwdziałanie wszelkiego rodzaju dyskryminacji i wykluczenia osób przeżywających kryzysy natury psychicznej;

Podmioty świadczące pomoc

Prawidłowa realizacja Programu wymaga interdyscyplinarności w działaniach jednostek samorządu terytorialnego Gminy Sianów oraz innych organów i podmiotów działających na rzecz lokalnej społeczności. Są to:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sianowie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Szansa” w Sianowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sianowie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sianowie,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Sianowie,

Współrealizatorami programu są:

- Urząd Gminy i Miasta w Sianowie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koszalinie,
- Jednostki oświatowe na terenie miasta i gminy Sianów,
- Jednostki ratownicze: policja, straż miejska, ochotnicze straże pożarne,
- Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- Wolontariusze;

Źródła finansowania Programu

Finansowanie działań przewidzianych w Programie będzie ponoszone w ramach:

- środków własnych Gminy,
- środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych, w tym ze środków UE;

Koordynacja Programu

Koordynatorem Programu jest kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie

Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu odbywać się będzie poprzez przygotowanie sprawozdania /informacji z wdrażanych działań oraz udzielanych form wsparcia.

Podsumowanie

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Sianów na lata 2019 – 2021 ma na celu zapewnienie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, których problemy należy dostrzegać wokół siebie. Określa listę celów i zadań, które winny być uwzględniane dla osiągnięcia poprawy stanu zdrowia mieszkańców Gminy podczas podejmowania stosownych działań prozdrowotnych. Ważnym czynnikiem wpływającym na nasze zdrowie psychiczne oraz poczucie szczęścia i spełnienia w życiu jest rozwijanie własnych zainteresowań, praca, zabawa, nauka, edukacja, kultura, zdrowy tryb życia, umiejętność dopasowania się i zharmonizowania swojego świata wewnętrznego ze światem zewnętrznym.

ZASTĘPCA KIEROWNIKA

mgr Elżbieta Altyn